



Ефективна комунікація	Самоконтроль	Емпатія	Кооперація	Розв'язання проблем	Запобігання конфліктам та розв'язання їх	Асертивність	Самооцінка, самоповага	Повага до прав людини	Гендерна чутливість	Активне громадянство
-----------------------	--------------	---------	------------	---------------------	--	--------------	------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------

## Що сприяє порозумінню між людьми



### Мета

Дати змогу відпрацювати навички комунікації: слухати і говорити, розуміти і використовувати «мову жестів», розвитку щирої і доброзичливої манери спілкування, вміння долати сором'язливість.

### Очікувані результати

Наприкінці заняття учні:

- розпізнають вербальні й невербальні засоби спілкування;
- називають чинники, які сприяють спілкуванню і заважають йому;
- розповідають, як можна подолати сором'язливість і стати впевненішим;
- демонструють навички подолання невпевненості.

### Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери, клейкі папірці.
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор (бажано).

### Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати Роздавальні матеріали для учнів.
- Роздрукувати та розрізати Додаток 4.1 за кількістю учасників для об'єднання у п'ять груп.
- Малюнки двох людей для плаката.
- Малюнок кораблика «Спілкування», розрізаний на 4 частини (Додаток 4.2)
- Перевірити презентацію та відео до теми.

## Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	10 хв
Інформаційне повідомлення «Спілкування без слів»	3 хв
Вправа «Відгадайте слово»	7 хв
Робота у групах	15 хв
Підсумкові завдання	10 хв
<i>Усього тривалість</i>	<i>45 хв</i>

## Рекомендації щодо проведення уроку

### *Робота у групах*

Якщо у вашому класі мала кількість учнів, можна виконати це завдання в парах і послідовно опрацювати тему за темою.

### *Відкритий мікрофон*

Якщо у класі понад 20 учнів або не вистачає часу, виконайте вправу в парах.

**Стартові завдання (повторити попередній матеріал і перейти до нового)**

1. Зворотний зв'язок. Запитайте учнів: «Про що ми говорили на минулому уроці»? Вислухайте відповіді охочих, підсумуйте їх.
2. Знайомство, повідомлення теми уроку.
  - Роздайте учням стікери і запропонуйте їм записати відповідь на запитання: «Що допомагає мені у спілкуванні?»
  - Розмістіть на дошці малюнки двох осіб і запропонуйте учням по черзі виходити до дошки, зачитувати те, що вони записали, і «будувати» зі своїх стікерів «міст» між малюнками.

**Підсумуйте:** «Отже, тренінг нашого уроку присвячено тому, що сприяє porozuminniu між людьми».

**Інформаційне повідомлення «Спілкування без слів»**

Запропонуйте кільком охочим прочитати інформацію про спілкування у Роздавальних матеріалах для учнів.



**Підсумуйте:** «Серед невербальних засобів спілкування виокремлюють міміку, жести й положення тіла. Дуже важливо правильно розуміти їх. Навчитися цього допоможе наступна вправа».

**Вправа «Відгадайте слово» (на розвиток невербальної комунікації)**

Хтось з учнів (за бажанням) виходить у центр класу, і вчитель пошепки каже йому будь-яке слово, наприклад, «корова». Завдання полягає в тому, щоб повідомити це класу, але без слів. Коли учні починають називати варіанти, можна показати жестом: «Ні, це не те» або «Приблизно так» і уточнювати до моменту, коли хтось скаже правильно. Коли учні навчаться розуміти слова, загадуйте якісь події, наприклад, «Перше вересня», «Новий рік» та інші.

**Запитання для обговорення:**

- Що допомогло вам виконати завдання?

**Підсумуйте:** «Люди можуть передавати інформацію не лише словами, а й без них — невербально».

**Робота у групах (засвоєння нової інформації у процесі групової роботи)**

1. Слово вчителя: «Переглянемо відео і проаналізуємо, як проходив процес спілкування».



<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Barboskiny--Opit-obshcheniya/>





*Запитання для обговорення:*

- Який експеримент задумав Гена? (*Він хотів перевірити, як спілкування впливає на цвітіння кактуса.*)
- Кому він хотів розповісти про це? (*Сестричка і братикові.*)
- Чому йому не вдалося цього зробити? (*Ніхто його не слухав.*)
- Чому сестри і брат подумали, що він збожеволів? (*Дізналися, що він розмовляє з кактусом.*)
- Що вони почули, коли збиралися викрасти кактус? (*Що Гена ображається на них за те, що його не слухають.*)
- Що вони зробили наступного ранку? (*Запропонували свою допомогу.*)

2. Роздайте учасникам картинки із тваринками: жабка, баранчик, котик, песик, свинка (*Додаток 4.1*). Запропонуйте учням закрити очі і за допомогою характерних звуків цих тварин об'єднатися у 5 груп.
- Кожна група вивчає інформацію із Роздавальних матеріалів для учнів та готує презентацію про:

*група 1* — щирість і тактовність;

*група 2* — доброзичливість і гарні манери;

*група 3* — вміння говорити;

*група 4* — вміння слухати;

*група 5* — подолання невпевненості.

**Щирість і тактовність**

Щирість і тактовність — це чесноти, які допомагають нам будувати гарні стосунки з іншими людьми. Вони допомагають нам бути доброзичливими, поважати чужі інтереси та почування.

**Завдання 1**

Розгляньте картинку і поговоріть, на яку з них ви обрали щирість, а на яку — тактовність.

**Доброзичливість і гарні манери**

Правила, які керують нашим поведінкою в суспільстві, допомагають нам бути доброзичливими та поважати чужі інтереси та почування.

**Завдання 2**

Розгляньте картинку і поговоріть, на яку з них ви обрали доброзичливість, а на яку — гарні манери.

**Уміння говорити і слухати**

**Уміння говорити**

Вміння говорити — це вміння висловити свої думки та почування так, щоб інші люди могли вас зрозуміти.

**Уміння слухати**

Уміння слухати — це вміння уважно вислухати іншу людину та зрозуміти її думки та почування.

**Завдання 3**

Складіть діалог між двома дітьми, які обговорюють цю ситуацію.

**Як подолати невпевненість**

Невпевненість — це почуття, коли ми не впевнені в собі та своїх здатностях. Це почуття може впливати на наше поведінку та стосунки з іншими людьми.

**Завдання 4**

Розгляньте картинку і поговоріть, на яку з них ви обрали невпевненість, а на яку — впевненість.

- Презентації груп, обговорення (презентувати може одна людина або вся група).

*Запитання для обговорення:*

- Які якості, вміння допомагають краще зрозуміти іншу людину?
- Як впливає на спілкування зайва сором'язливість?

*Підсумуйте: «Щирість, тактовність, доброзичливість і гарні манери, вміння говорити та слухати сприяють порозумінню між людьми».*

**Підсумкові завдання (закріпити набуті знання)**

1. Зачитайте висновки:
  - Спілкування — це обмін думками, новинами, враженнями, тобто повідомленнями.

- Спілкуватися можна використовуючи слова та без них (невербально), з використанням міміки, жестів, інтонації тощо.
- Міміка — виразні рухи м'язів обличчя людини.
- Жести — виразні рухи частин тіла (*рук, ніг, голови*).
- Для порозуміння необхідними є: щирість і тактовність; доброзичливість і гарні манери; вміння говорити та слухати, розуміти невербальні сигнали.
- Зайва сором'язливість перешкоджає спілкуванню, але за потреби можна набути впевненості у різних ситуаціях.

2. Вправа «Корабель порозуміння» (повторити елементи спілкування, що сприяють порозумінню)

*Слово вчителя:* «Уявимо спілкування у вигляді кораблика, кожна частина якого буде заповнена певним правилом».

- Розріжте на 4 частини кораблик (*Додаток 4.2*).
- Викладіть на дошці заготовки (*частинки кораблика «Спілкування»*):
  - 1) щирість і тактовність;

- 2) доброзичливість і гарні манери;
- 3) вміння говорити;
- 4) вміння слухати.

Наголосіть, що частинки «сором'язливість» нема, бо вона перешкоджає спілкуванню.

3. Учні по черзі продовжують фразу: «На цьому занятті я... (*дізнався про те, усвідомила, що...*)»
4. Домашнє завдання (*діти виконують за бажанням*).
- Запропонуйте учням виконати Завдання 2, 3 у Роздавальних матеріалах.



5. Подаруйте одне одному усмішки та поаплодуйте за чудову роботу.

Додаток 4.1.



